

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 8

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 28 september 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Legionella - Drempelwaarde

In opvolging van mijn vorige schriftelijke vragen nr. 8 en nr. 9 van 5 juli 2019 heb ik enkele bijkomende vragen over het beleid inzake legionella.

De legionella-uitbraak in de Gentse kanaalzone maakte in totaal 32 slachtoffers, waarvan 2 dodelijke. Het bedrijf Stora Enso nam de verantwoordelijkheid op zich. Er werd ook onderzoek uitgevoerd in andere bedrijven waar mogelijk ook te hoge waarden gemeten werden.

1. Welke beleidshandelingen werden genomen in het kader van deze onderzoeken? Graag een overzicht van alle genomen beslissingen.
2. Werd naar aanleiding van deze onderzoeken gekeken of de grens van de toegelaten concentratie niet te hoog lag en mogelijk diende aangepast te worden ten behoeve van de volksgezondheid?

Indien ja, op welke manier werd de drempelwaarde gewijzigd en hoe staat ze in verhouding met de wetenschappelijke inzichten?

Indien niet, wat is de motivering om de bestaande drempelwaarde te behouden?

3. Op mijn vorige vraag antwoordde de minister: "Uw impliciete suggestie om een overschrijding van bepaalde drempels van Legionella spp. in water meldingsplichtig te maken zullen we onderzoeken om mee te nemen in de evaluatie en eventuele update van het Legionellabesluit."

Werd het Legionellabesluit reeds geëvalueerd? Werd de suggestie van meldingsplicht opgenomen? Indien niet, wat is de motivering om dat niet te doen? Graag had ik een kopie ontvangen van de evaluatie.

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 8 van 28 september 2021

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. In navolging van de legionella-uitbraak in de Gentse kanaalzone en in het kader van de algemene werking rond legionellapreventie werden sinds 2019 verschillende initiatieven genomen:

Initiatieven gericht naar de bedrijven met koeltorens:

- De lessen die werden getrokken uit de uitbraak van mei 2019 werden verwerkt in een vernieuwde [leidraad/folder over het opstellen van een beheersplan voor een aerosolvormende koeltoren](#) ter ondersteuning van de bedrijven met koeltorens. De nieuwe leidraad werd in 2020 actief verspreid onder de gekende koeltorenexploitanten en de relevante koepelorganisaties en is raadpleegbaar op de website van Zorg en Gezondheid (<https://www.zorg-en-gezondheid.be/legionellabeheersplan>).
- Er werd een nieuw online meldformulier voor koeltorens (aerosolvormende koelcircuits) ontwikkeld. Via dit meldformulier wordt meer informatie gevraagd, zowel op vlak van contactgegevens als technische informatie over de installatie. Er worden ook exacte coördinaten gegenereerd over de ligging en er wordt fotomateriaal opgevraagd. Het systeem biedt ook de mogelijkheid om analyseresultaten op te laden. De vraag om koeltorensystemen (opnieuw) te melden via dit formulier werd begin 2021 actief gecommuniceerd. Er werden sindsdien 744 koelcircuits (een circuit kan meerdere in lijn geplaatste koeltorens bevatten) gemeld door 197 bedrijven, gespreid over 241 sites in Vlaanderen (status: 7/10/2021). Naast het uitsturen van mailings is er ook een ontsluiting naar het nieuwe meldformulier via het e-loketondernemers.be.
- Legionellabeheersing wordt regelmatig onder de aandacht gebracht bij de gekende koeltorenexploitanten en de relevante koepelorganisaties (zie ook hoger). Zo werd naar aanleiding van de coronacrisis via een mailing specifieke aandacht gevraagd voor legionellabeheersing bij heropstart van koelcircuits na periode van inactiviteit. Hiertoe werden in het voorjaar 2020 in samenwerking met WTCB [richtlijnen](#) opgesteld.

Initiatieven gericht naar de laboratoria die instaan voor staalname en analyses legionella:

- Het '[compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water \(WAC\) voor de bepaling van Legionella species \(non-pneumophila\) en Legionella pneumophila in drinkwater en bepaling van Legionella spp in koeltorenwater](#)' (WAC/V/A/005) kreeg een update en werd door de minister van Leefmilieu goedgekeurd op 20/12/2019 (BS 10/01/2020). In de aangepaste procedure wordt de keuze tussen de te volgen analyses scenario's niet meer aan het laboratorium overgelaten: het te volgen analyses scenario is nu afhankelijk van de te analyseren watermatrix (drinkwater/koeltorenwater/zwaar beladen koeltorenwater). Daarnaast is ook het aantal te bevestigen kolonies en de rapporteringswijze aangepast. Hierdoor is de te volgen werkwijze door de verschillende laboratoria verder geüniformiseerd.
- In functie van de mogelijkheid tot het matchen van humane en milieustalen wordt aan de private labo's steeds expliciet gevraagd om, wanneer het gaat om een

onderzoek in het kader van een gemelde legionellose, de cultuurbodems te bewaren voor eventuele overbrenging naar het Nationaal Referentie Centrum voor Legionella.

- De evoluties in verband met staalname- en analysetechnieken worden opgevolgd. Zo subsidiëren we een onderzoek van WTCB en VITO naar performantere staalname- en analysetechnieken.

Beleids- en wetgevende initiatieven:

- De herziening van het Vlaams legionellabesluit wordt momenteel voorbereid. Bij deze herziening zal rekening gehouden worden met o.a. de lessen die getrokken werden uit de crisis in 2019, de [nieuwe Europese drinkwaterrichtlijn van 16/12/2020](#) waarin legionella als parameter werd opgenomen en de studie die in onze opdracht door KWR Water Research werd opgemaakt ter vergelijking van de Vlaamse legionellawetgeving met de legionellawetgeving in de ons omringende landen. Deze studie werd in het najaar 2020 afgerond en het rapport bevat onder meer een SWOT-analyse – waaruit blijkt dat het Vlaams legionellabesluit voor heel wat punten tenminste gelijkwaardig en meestal zelfs beter scoort ten opzichte van regelgeving in de omliggende landen – en beleidsadviezen voor optimalisatie.
- Op 4 mei 2021 werd bij Ministerieel Besluit een Vlaamse werkgroep legionellapreventie opgericht. Deze werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van onafhankelijke onderzoeksinstituten en vertegenwoordigers van relevante sectoren en kreeg volgende opdrachten:
 - 1° het opvolgen en bespreken van evoluties op wetenschappelijk, technisch en maatschappelijk vlak over legionellapreventie in het algemeen, onder meer aan de hand van wetenschappelijke inzichten en praktijkervaringen, en in het bijzonder wanneer die een impact kunnen hebben op het Vlaams beleid inzake legionellapreventie;
 - 2° het peilen bij relevante actoren naar mogelijkheden en opportuniteiten, hinderpalen en valkuilen voor het implementeren van het Vlaams beleid inzake legionellapreventie;
 - 3° het creëren van een draagvlak in het veld voor het implementeren van het Vlaams beleid inzake legionellapreventie;
 - 4° het verlenen van advies aan de minister of het Agentschap over keuzes die gemaakt moeten worden in het kader van het Vlaams beleid inzake legionellapreventie;
 - 5° opvolgen en bewaken van de werkzaamheden van eventuele subwerkgroepen;De eerste taak van de werkgroep is om advies te verlenen in het kader van de herziening van het legionellabesluit.
- In opdracht van Zorg en Gezondheid werd in 2020-2021 door VITO een 'toolbox Legionellose Clusteronderzoek' ontwikkeld. Deze tool werd ontwikkeld met als doel de brondetectie bij bevestigde of vermoedelijke en al dan niet nog groeiende legionellosecluster te ondersteunen. Op basis van de beschikbare info zoals geografische patiëntgegevens (woonplaats, werkplaats, tijdsgebruik op bepaalde plaatsen, ...) en meteogegevens kan een geografisch gebied afgebakend worden met een zekere waarschijnlijkheid waarbinnen de bron zich bevindt. Deze analyse is gebaseerd op inverse modellering met behulp van het IFDM-model. Hierbij wordt voor iedere patiënt een kaart bepaald met de meest waarschijnlijke locaties van de bron voor deze patiënt. Deze kaarten worden dan gecombineerd om te zien of er een overlap te vinden is tussen de verschillende bronlocaties en aldus een zoekregio voor de bron te bepalen.

2. Dit aspect wordt meegenomen in de nog lopende evaluatie van de Vlaamse legionellawetgeving en wordt ook besproken binnen de Vlaamse werkgroep legionellapreventie.

3. Dit aspect wordt meegenomen in de nog lopende evaluatie van de Vlaamse legionellawetgeving en wordt ook besproken binnen de Vlaamse werkgroep legionellapreventie.